

Remissyttrande över Statskontorets rapport Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal, Statskontoret 2024:9

Sammanfattning

Migrationsverket ställer sig positivt till den samhällsnytta som informationsportalen skulle innebära då den möter ett tydligt behov för kommuner och regioner att få en överblick över bidrag och kostnadsersättningar från staten.

Förslaget innebär att Migrationsverket får en ny arbetsuppgift – det vill säga att registrera in våra statliga ersättningar och andra bidrag i portalen samt att kontinuerligt ansvara för att uppdatera efter regeländringar med mera. Arbetsuppgiften innebär en större administrativ börda jämfört med idag, då enbart statliga ersättningar har över 40 olika kostnadsslag samt mot bakgrund av att nya ersättningar tillkommer löpande. Dessutom är regelverken för statliga ersättningar svårorienterade och det saknas förarbeten. Därmed kommer Migrationsverket att vara en av de myndigheter som kommer att få betydande merarbete och därför är en av de myndigheter där medel behöver tillföras för att uppgiften ska kunna utföras.

Förutsättningar för en samlad informationsportal

Av Statskontorets rapport och även de enkätsvar som kommunerna lämnat kan Migrationsverket instämma i att det finns behov av en samlad informationsportal om riktade bidrag och kostnadsersättningar från staten. Även utifrån ett serviceperspektiv är en portal bra då det kan underlätta för aktörer att lätt hitta information om vilka ersättningar som finns.

Migrationsverket instämmer även i förslaget att ansvaret för portalen bör samlas på en och inte flera myndigheter.

Migrationsverkets kostnadsersättningar

Migrationsverkets statliga ersättningar enligt förordningar utgörs av kostnadsersättningar och inte riktade bidrag eller bidrag. I avsnitt 1.1.4 *Vad vi menar med riktade statsbidrag*, anger Statskontoret att även

kostnadsersättningar är införstått i begreppet riktade bidrag eller bidrag i rapporten, om inte annat anges. Dock är förslagen i många delar endast utformade utifrån riktade bidrag och fungerar inte för exempelvis Migrationsverkets statliga ersättningar.

Kommuner och regioner kan söka ersättning hos Migrationsverket i efterskott med schablonbelopp eller faktiska kostnader. De kan även få så kallade autogenererade ersättningar, där det inte krävs ett ansökningsförfarande. Beroende på hur man räknar så är det åtminstone ett 40-tal olika ersättningar, varav ungefär hälften idag finns i digitala e-tjänster för kommunerna men ännu inga för regionerna. Det är även ungefär hälften av ersättningarna som är autogenererade.

Det sker ständigt ändringar i förutsättningarna för kommuner och regioner att få statlig ersättning och det kommer även vara så i framtiden. Det blir därför ytterst viktigt att en löpande uppdatering av informationen fungerar och är korrekt, vilket även framförs av kommunerna i avsnitt 3.3 överst på sid 43. Migrationsverket vill tillägga att det även tydligt måste anges när en uppdatering senast är gjord. Många förändringar kan bero på förordningsändringar, som att ersättningar tillkommer eller upphör att gälla eller ”bara” att vissa schablonbelopp förändras från ett år till ett annat, men även för att det krävs förtydliganden och information om exempelvis förändring av personkretsen som kommuner och regioner får ersättning för. Det kan vara ändringar i andra lagar och förordningar som påverkar statlig ersättning men även EU-beslut, som nu senast medförde att skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet kan folkbokföra sig, vilket i sin tur medför att kommunerna övergår från att få vissa ersättningar enligt en förordning till andra ersättningar enligt en annan förordning. Det kan även vara prejudicerande domar som medför behov av förändringar, ett sådant exempel är att kommunalförbund av domstol bedömts ha rätt att i vissa situationer söka ersättning för insatser som de övertagit ansvaret för från kommuner.

Att Migrationsverket lyfter dessa ”gränssnitt” beror på att det för både kommuner och regioner är viktigt att kunna se både vilka ersättningar de kan få och att kunna se annan information, bestämmelser och rutiner med mera som avser angränsade områden som exempelvis ansvar för ensamkommande barn eller anvisning för bosättning.

Sammantaget medför det ett fortsatt och mycket aktivt behov av att ge mer utförlig information om dessa statliga ersättningar på Migrationsverkets hemsida, inklusive i de e-tjänster som finns och kommer finnas i framtiden. Utöver detta tillkommer angränsande information om olika koder och begrepp, vad som har utbetalats, länkar till lagar, förordningar och Migrationsverkets egna föreskrifter, rättsdatabas med prejudicerande domar, med mera. Dessutom är regelverken för statliga ersättningar svårorienterade och det saknas förarbeten. Nya ersättningar tillkommer löpande. Därför är även Migrationsverket en av de myndigheter som kommer påverkas med stort merarbete i och med de föreslagna förändringarna.

I en informationsportal kan endast mer övergripande information lämnas där det sedan finns tydliga länkar till Migrationsverkets egen information om statlig ersättning. Migrationsverket instämmer även i det som anges i avsnitt 2.2.2 att bidragsgivande myndighet har den kunskap och kompetens som krävs för att informationen i portalen ska bli korrekt och uppdaterad och att det inte räcker att Skolverket hämtar in information. Därutöver är Migrationsverket en av de myndigheter som anges på sid 44 om att riktad information även lämnas via olika nätverk och digitala informationsträffar.

System för hantering av alla statsbidrag

I avsnitt 2.1.4 på sidan 21 beskriver Statskontoret att det saknas förutsättningar att införa ett system för all hantering av alla statsbidrag. Migrationsverket instämmer i detta och ser även att det i framtiden inte finns förutsättningar för att någon annan myndighet än Migrationsverket kan hantera de statliga ersättningar till kommuner och regioner som Migrationsverket ansvarar för idag. Dels handlar det om de e-tjänster som finns och pågår vidareutveckling av och dels handlar det om kopplingarna till Migrationsverkets olika system och utlänningsdatabas med sekretessbelagd information, som är förutsättningar för att korrekt statlig ersättning ska kunna betalas ut.

Kostnader för att utveckla och införa en samlad portal

I avsnitt 2.1.5 anger Statskontoret att ”... de myndigheter som får betydande merarbete som en konsekvens av portalen kan behöva tillskott av medel.” Migrationsverket är en av dessa myndigheter, utifrån det som angetts ovan.

Hur en samlad informationsportal kan utformas

Migrationsverket instämmer i stort med det som Statskontoret anger i kapitel 4, men har några synpunkter.

Tiden som bidraget gäller och Viktiga datum under handläggningen av bidraget

Det som anges i avsnittet Tiden som bidraget gäller, på sidan 51, fungerar inte i förhållande till Migrationsverkets statliga ersättningar. Det är viktigt att portalen utformas så att olika tidsbestämmelser kan anges på olika sätt. Statskontoret föreslår en utformning kopplad till kalenderår, men förutsättningarna för Migrationsverkets statliga ersättningar är endast till viss del kopplade till kalenderår. Istället finns bestämmelser om när senast en ansökan ska ha kommit in till Migrationsverket i förhållande till den period som ansökan avser. Ansökningar kan ske månadsvis, kvartalsvis eller kalenderårsvis i efterskott.

Även i avsnittet Viktiga datum under handläggningen av bidraget, på sidan 52, anges sådana uppgifter som gäller för riktade statsbidrag men inte stämmer med sådana kostnadsersättningar som Migrationsverket hanterar.

Överlag lämnar Statskontoret förslag på hur informationsportalen ska utformas utifrån just och endast riktade statsbidrag eller bidrag, trots att även

kostnadsersättningar ska ingå i portalen. På sidan 55 anges exempel på idag fungerande kalenderfunktioner, men det är knappt något av det som anges där som Migrationsverket kan fylla i om motsvarande funktion skulle utvecklas i informationsportalen.

Överst på sidan 53 står sedan att det bör finnas länk till myndighetens webbplats eller e-tjänst, där Migrationsverket ser behov av både och.

Nya bidrag eller förändringar

Migrationsverket kan generellt sett inte ge information på webbplats eller dylikt om föreslagna förändringar innan de – åtminstone – har beslutats av riksdag eller regering. I avsnitt 4.2.2 ser vi därför att det kan finnas behov av att även regeringen i vissa fall ska lämna information om sådant som är föreslaget, om tanken alltså är att exempelvis något som anges i budgetpropositionen även ska gå att hitta i portalen.

Teknisk utformning av portalen

I avsnitt 5.7.2 lämnas den tekniska utformningen av portalen öppen. Beroende på vilken teknisk utformning som beslutas, kan Migrationsverket behöva anpassa och utveckla it-system för att möjliggöra automatiska kopplingar. Det är först när inriktningen på den tekniska utformningen har kommit längre som Migrationsverket kan avgöra i vilken grad detta kommer att påverka våra resurser.

Myndighetssamverkan

Migrationsverket vill påpeka att det som tas upp i kapitel 5 om utökad myndighetssamverkan kommer att kräva utökad tid och resurser.

Alternativ ansvarig myndighet

Statskontoret anger i avsnitt 5.6 på sidan 63 möjligheten att ansvaret för Informationsportalen kan läggas på Statskontoret eller Ekonomistyrningsverket men landar i att Skolverket, som bidragsgivande myndighet, föreslås få ansvaret även om det finns både för- och nackdelar.

Det kan ändå behövas ytterligare genomlysning av om ansvaret istället skulle ligga på den av regeringen föreslagna myndigheten från 2026, som är en sammanslagning av Statskontoret och Ekonomistyrningsverket, utifrån den nya myndighetens grunduppdrag, se Ekonomistyrningsverkets hemsida, [Statskontorets uppgifter inordnas i Ekonomistyrningsverket 2026](#). Detta förslag kanske inte var formulerat när rapporten skrevs och har inte övervägts i rapporten.

Anpassning av information

I avsnitt 5.8.1 på sidan 73 anger Statskontoret att de bidragsgivande myndigheterna behöver ändra hur de förmedlar information, men det förklaras inte närmare hur och på vilket sätt. Migrationsverket ser att det kan krävas en viss anpassning av informationen på webbplatsen för så direkta och korrekta länkningar som möjligt från Informationsportalen. Däremot ser

Migrationsverket svårigheter med större förändringar av informationen på sin egen webbplats, utifrån det som angetts ovan.

EU-stöd

Potentiella stödmottagare av EU-medel och funktionen för fonderna som ansvarig för EU-medel på Migrationsverket hade gynnats av att EU-stöd ingick i föreslagen informationsportal.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av verksamhetsexperten Anna Wendel. I ärendets handläggning har även direktören för digitaliserings- och utvecklingsavdelningen Marcus Toremar deltagit.

Maria Mindhammar
Generaldirektör